

EESTI KONJUNKTUURIINSTITUUT

ESTONIAN INSTITUTE
OF ECONOMIC RESEARCH

Rävala 6 19080 Tallinn Estonia tel 668 1242 fax 668 1240 e-mail eki@ki.ee

Eesti piimaturg 2007. aasta I poolaastal

kokkuvõte

Tallinn
Oktoober 2007

Töö on teostatud Eesti Põllumajandusministeeriumi tellimusel

Koostajad: Liina Ernits, Piret Hein
tel. 646 6438

EKI Rävälä 6
19080 Tallinn
Tel. +372 668 1242
Fax +372 668 1240
E-mail: eki@ki.ee
<http://www.ki.ee>

Copyright © Eesti Konjunkturiinstituut

Sisukord

Sissejuhatus	5
Piima tootmine	7
Piimatööstus	8
Hinnad	12
Väliskaubandus	22
Maailmaturg	30
Euroopa Liit.....	35
Rahvusvaheline konkurents.....	39
Kokkuvõte	43

Sissejuhatus

Töö eesmärgiks on anda ülevaade Eesti piimasektori arengust 2007. aasta I poolaastal ja arengutrendidest lähitulevikus seostatult Euroopa Liidu ja maailmaturu arengutega.

Töös analüüsitakse:

- piimatootmise, lehmade arvu ja produktiivsuse muutusi;
- piima tootmiskvootide täitumuse taset;
- piimatööstuste tootmismahude ja ekspordiks müügi arengut;
- hindade muutusi erinevates müügiahela osades (tootja- hulgi-, ekspordi-, jae-, EL ja maailmaturuhinnad);
- piimatoodete väliskaubandust riigiti ja tooteliigiti;
- piimatoodete müügiolukorda EL-is ja maailmaturul.

Töös on kasutatud ESA põllumajanduse, tööstuse ja väliskaubanduse statistika andmeid, PRIA piima tootmiskvootide täitmise aruandeid ning EKI vaatluste ja tarbijaküsitluste andmeid. Euroopa Liidu ja maailmaturu ülevaadete koostamisel on kasutatud Euroopa Komisjoni raporteid ja memosid, Saksamaa ZMP, Hollandi LOT ja EL erinevate riikide hinnaraporteid ning FAPRI ja OECD ülevaateid turuolukorrast maailmas.

Töö maht on 43 lehekülge.

Kokkuvõte

Piima toodeti 2007. aasta I poolaastal Eestis ESA andmetel 246,4 tuhat tonni ehk 0,8% enam kui aasta tagasi. Samas vähenes piimatööstusettevõtete poolt varutava toorpiima **kokkuostukogus** 1,1%, moodustades 86,4% piima kogutoodangust. Perioodil 1.04.2007 – 30.06.2007 EL-i poolt määratud 2007/08 majandusaasta piima tootmiskvoodi täituvus oli 24,5%, sh tarnekvoot 24,8% ja otseturustuskvoot 12,2%. Lehmade arv oli I poolaasta lõpus 4400 looma võrra väiksem kui aasta tagasi, kuid piima väljalüps lehma kohta suurenes aastaga 95 kg võrra.

Piimatööstusettevõtete toodangus on ESA kiirstatistika andmetel suurenenud vaid lõssipulbri, TPA ja jäätise toodang. Teiste toodete tootmiskaas on vähenenud. Piimatööstusettevõtete **müügikäive** ulatus 2007. aasta esimesel poolaastal 2,8 miljardi kroonini (+9,2% aastatagusega võrreldes). Müük koduturule kasvas 16% ja ekspordiks 14%. Ekspordiks müük kiirenes II kvartalis (+27%), mil hinnad maailmaturul tõusid väga järsult. Piimatööstuse **kasum** ja **lisandväärtus** suurenesid eelmise aastaga võrreldes vastavalt 25% ja 21%. Tööjõukulud kasvasid samas 24% ning tööjõukulude kiire kasvu tagajärjel on tootlikkuse kasv hakanud aeglustuma. **Investeeringute** kasv oli rekordiline ning I poolaastal tehtud investeeringute kogusumma ületas terve 2006. aasta jooksul tehtud investeeringute mahtu 1,3 korda. 61% investeeringutest läks masinatesse ja seadmetesse.

Väliskaubavahetuses suurenes ekspordikäive võrreldes 2006. aasta I poolaastaga 26,2% ja impordikäive 67,8% ning positiivne kaubavahetussaldo suurenes 17,4%. Väliskaubakäive kasvas nii piimatoodete ekspordi- ja impordihindade tõusu ja kaubakoguste suurenemise tõttu. Ekspordikäibest 81% moodustas ekspord EL-i liikmesriikidesse ning 19% väljapoole EL-i riike. Tähtsamad sihtturud olid Saksamaa (25% ekspordikäibest), Läti (18%) ja Venemaa (13%). Piimatoodete ekspordikäibest moodustasid 30% piimapulbrid, 26% juustkohupiim ja 18% röösk piim-koor. Impordikäibest moodustas 37% juustu-kohupiima import ja 22% hapupiimatooted. Suuremad impordiriigid oli Poola (23% impordikäibest), Soome (19%) ja Leedu (17%).

Piimatoodete **hinnad** on vaadeldud perioodil aasta võrdluses enim tõusnud pulbritel. Või ja juustuhindade kiirem tõus hakkas perioodi lõpust. Maailmaturu toodete kallinemise tagajärjel on tõusnud kiiresti ka värskepiimatoodete hinnad siseturul. Piimatoodete hulgi ja jaehindade tõus jõudis kokkuostuhindadeni Eestis alles juulis, I poolaastal püsis kokkuostuhind üsna stabiilselt 3.87 kr/kg-l. Juulis maksti piimatootjatele juba keskmiselt 4.01 krooni ja augustis 4.10 krooni kilo eest.

Maailmaturu hinnaarengud kiirenesid 2007. aasta I kvartali lõpus, peale lõssipulbri ja võivarude lõppemist 2006/07 aastavahetusel. Piimatoodete nõudluse pakkumisest kiirem kasv, mida enam varude arvelt tasakaalustada ei ole võimalik, viis hindade järsule tõusule maailmas. II poolaasta alguseks on pulbrite hinnalagi ilmselt saavutatud ning hinnad on muutunud stabiilsemaks aga ka veidi kõikumavamaks. Juustu ja või hinna osas püsib endiselt tõusutrend. Praegused prognoosid maailma piimaturu kohta näitavad kõrgete hindade püsimist kõrgel tasemel pikemaks perioodiks.